

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL MINIMALIOJO DARBO UŽMOKESČIO (TAP-19-1048) (19-7724)

2019-06-20

Nr. NV-1767

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: Nustatyti 607 Eur minimaliąją mėnesinę algą (MMA) ir padidinti mažiausią darbo užmokestį gaunančių darbuotojų pajamas.

Dabartinė situacija:

- Nuo 2019 m. sausio 1 d. MMA – 555 Eur, minimalusis valandinis atlygis – 3,39 Eur. Lietuvoje apie 156 tūkst. darbuotojų gauna MMA ir mažiau, iš jų biudžetinėse įstaigose – apie 28 tūkst.
- Darbo kodekse nustatyta, kad Vyriausybė tvirtina MMA ir minimalųjį valandinį atlygį, gavusi Trišalės tarybos rekomendaciją ir atsižvelgdama į šalies ūkio vystymosi rodiklius bei tendencijas (141 str. 3 d.).
- Trišalė taryba, siekdama depolitizuoti MMA dydžio nustatymą, 2017 m. susitarė, kad MMA ir vidutinio darbo užmokesčio (VDU) santykis neturi būti mažesnis kaip 45 proc. ir didesnis kaip 50 proc. bei turi atitikti ketvirtadalio didžiausią santykį tarp VDU ir MMA turinčių ES valstybių vidurkį, kuris numatomas pagal ES statistikos tarybos paskutinių 3 metų skelbiamus duomenis.
- Atsižvelgiant į tai, kad ketvirtadalio didžiausią MMA ir VDU santykį turinčių ES šalių (Slovėnija – 51,1 proc.; Prancūzija – 47,1 proc.; Liuksemburgas – 46,8 proc.; Portugalija – 46,4 proc., Lenkija – 46,3 proc. proc.) vidurkis yra 47,5 proc., o planuojamas 2020 m. šalies vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis be priedų ir priemokų – 1 278,4 Eur, MMA sudarytų 607,24 Eur (1 278,4 Eur x 0,475).

Esmė: Siūloma nuo 2020 m. sausio 1 d. patvirtinti 607 Eur MMA vietoj dabar nustatytos 555 Eur (didinama 52 Eur, arba 9,37 proc.) ir 3,72 Eur minimalųjį valandinį atlygį vietoj dabar nustatyto 3,39 Eur (didinama 0,33 Eur, arba 9,73 proc.).

MMA ir VDU santykis Lietuvoje būtų 47,5 proc. (ES svyruoja nuo 45 proc. iki 51 proc.).

Valstybės biudžeto lėšų poreikis – apie 17 mln. Eur.

Derinimas:

- Trišalės tarybos 2019 m. gegužės 28 d. posėdyje buvo fiksuotos skirtingos socialinių partnerių nuomonės: darbdavių atstovai laikėsi pozicijos, kad MMA galima kelti iki 580 Eur, darbuotojų ir Vyriausybės atstovai – iki 607 Eur .
- Projektas derintas su Finansų ministerija (pastabų neturėjo), Ekonomikos ir inovacijų ministerija (darbo tvarka nurodė, kad pastabų neturi) ir Lietuvos savivaldybių asociacija (išvados nepateikė).
- Išvadas taip pat pateikė Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ (pritaria), Lietuvos pramonininkų konfederacija (nepritaria, nes toks didinimas neatitinka esamos ekonominės situacijos verslo aplinkoje) ir Lietuvos laisvosios rinkos institutas (nepritaria ir atkreipia dėmesį, kad tarptautinės organizacijos perspėja dėl spartaus atlyginimo augimo, sulėtėjusio darbo produktyvumo augimo ir dar 2016 m. rekomendavo pristabdyti MMA didinimą. Be to,

LLRI nuomone, MMA didinimas ypač neigiamai atsilieps mažai pelningoms, prastesnėje finansinėje padėtyje esančioms, ar santykinai daug MMA uždirbančių žmonių įdarbinančioms įmonėms (pavyzdžiui, kurioms reikia daugiau nekvalifikuotos darbo jėgos); dėl padidėjusių darbo užmokesčio sąnaudų gali būti sudėtinga į darbo rinką patekti jaunimui ar žemos kvalifikacijos darbuotojams; gali sulėtėti nedarbo lygio mažėjimas, didėti dirbančiųjų šešėlinėje darbo rinkoje skaičius, didėti prekių ir paslaugų kainos ir kt.).

Atitiktis Vyriausybės programai: Atitinka Vyriausybės programos 113 punkto nuostatą „Pripažindami, kad ekonominė didelio nedarbo lygio ir emigracijos priežastis yra santykinai nedideli atlyginimai, imsime sparčių ir efektyvių priemonių gyventojų gaunamoms pajamoms didinti“.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome šį klausimą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt